Future proof of future ready?

Je hoort het in vrijwel elke boardroom: we moeten future proof zijn. Bestendig. Weerbaar. Onaantastbaar. Alsof de toekomst een vijand is die met brandende pijlen op ons afkomt. En wij, verstandige bestuurders, zullen alvast een slotgracht graven. Muren optrekken. Een ‘moat’ bouwen, in scale-up businessjargon.

Dat is begrijpelijk. We zijn trots op wat we hebben opgebouwd. Op onze organisatie, ons product, ons marktaandeel. En omdat we weten wat we hebben en niet wat we krijgen, willen we dat beschermen. Vasthouden. Onbewust gaan wij ons verdedigen tegen toekomstige veranderingen, alsof die ons iets gaat afpakken.

En ja, die toekomst is onzeker. Geopolitieke spanningen. AI die hele functies boventallig maakt. Structurele personeelstekorten. Klimaat- en grondstoffenvraagstukken. De lijst is lang en wordt niet korter. De naderende veranderingen zijn groot en al voelbaar.

Maar hier zit een subtiele denkfout. Wie zich uitsluitend wapent tegen de toekomst, maakt zichzelf tot slachtoffer ervan. Alsof de toekomst ons overkomt. Alsof we geen eigen handelingsvermogen hebben. Geen invloed. Geen keuze. Maar juist de toekomst is een optelsom van ál onze keuzes.

Toekomstdenken gaat niet alleen over de vraag wat de buitenwereld met jouw organisatie doet. Het gaat óók over de vraag wat jij met die buitenwereld doet. Welke rol je kiest. Welke verantwoordelijkheid je neemt. Welke positie je inneemt.

Niet voor niets spreekt de Corporate Governance Code over waardecreatie op de middellange termijn, voor alle stakeholders, materieel én immaterieel. Dat is geen defensieve opdracht. Dat is een richtinggevende vraag: waar wil je staan in de samenleving van morgen?

Future proof is, in de kern, behoudend. De zeilen strak, de luiken dicht, koers houden tot de storm voorbij is. Maar wat als de storm het nieuwe klimaat is?

Future ready vraagt iets anders. Niet verdedigen, maar anticiperen. Niet controleren, maar verkennen. Niet één voorspelde toekomst, maar meerdere mogelijke toekomsten serieus nemen. En je organisatie zo inrichten dat ze kan meebewegen, leren en bijdragen.

Dat voelt ongemakkelijk. Want we houden van overzicht, van grip, van zekerheid. En precies daarom schuiven we de toekomst liever naar buiten. Als iets vaags. Iets dreigends. Iets van later. Maar die toekomst komt toch wel. Zonder uitnodiging.

De echte vraag is dus niet hoe je haar buiten houdt, maar hoe je haar tegemoet treedt. Wat zie je nú al in de transities die gaande zijn? Waar kun je je op voorbereiden? En waar kun je, misschien zelfs bewust, meeschrijven aan een toekomst die je niet alleen overleeft, maar mede vormgeeft? Dat is het verschil tussen bestand zijn tegen morgen en er klaar voor zijn.